

„Nem a világot érdemes megváltoztatni, és erre nincs is szükség. Elég, ha megváltoztatjuk az ember világról alkotott képét. A kulcs az emberben van, és az ember mindennek a kulcsa.”

Éjszaka furcsa álmot láttam. Szülőfalum kedves kis dombjai között szaladgáltam csintalan kölyökként, amilyen akkor voltam. Szegény anyám hányszor megvédett hol édesapám, hol a szomszédok haragja elől! Folyton a rosszaságon járt az eszem, igazi csibészvér folyt az ereimben!

Élt a faluban egy férfi, akit mindenki bolondnak tartott. A Mihály nevet kapta a keresztségben, de az emberek – a papon kívül – csak Miskának szólították. Jó 15 évvel volt idősebb nálam. Édesanyám mindig óva intett tőle, babonás félelmet érzett egy olyan lelenc iránt, aki mindig a földet nézve jár, és még beszél is magában.

Senki sem tudta kik a szülei, honnan került éppen ide, a mi kis falunkba. Egy ködös, őszi, mustszagú reggelen talált rá a lelkészünk a templom ócska és hideg lépcsőjén. Nem volt várandós asszony vagy egyedül álló bajba esett lány a környéken, ezért gondolták azt, hogy talán egy másik faluból hozta őt hozzánk valaki a szégyen elkerülése végett.

A plébános adta a Mihály nevet neki, hogy dicső, erős emberré cseperedjen, mint Szent Mihály arkangyal, a mennyei hadak vezére. Magához vette a kis árvát, de nem kellett egyedül viselnie a gondját. Eleinte sokan segítettek neki a gondozásban, akadt néhány szoptatós anya, akik gyermekük mellett a kis Mihályt is megetették, inget, pólyát varrtak neki, vagy csak dajkálták a mise alatt.

Ám a baj hamar kezdett megmutatkozni. A kis árva nem úgy nőtt és fejlődött, mint egy átlagos gyerek a faluban. Csak nehezen és sokára kezdett el beszélni, akkor sem lehetett mindig érteni mit mond, furcsa volt az arca, a tekintete, gyakran kezdték emlegetni az ördögöt vele egy napon, súgtak-búgtak róla faluszerte. A tiszteletes nagyon megszerette a kis árvát, nem engedte, hogy bántsák, sem szóval, sem tettel. De amilyen gonosz tud az ember lenni, egyre sűrűbben beszéltek mindenfélét róla a háta mögött.

Miska nem szeretett emberek közé menni, annyi bántás, gúny és rosszindulat érte már fiatal éveiben, hogy védekezésül a templomkertben túl szinte sosem ment. Ott megtalálta azt a csendet, békességet, amire szüksége volt. A lelkész megpróbálta megtanítani az olvasás, írás alapjaira, de nem boldogult vele. Miskát csak a kert, a növények, a gyógyfüvek érdekelték. Minden vasárnap friss virágokból csokrot készített a templomba, de olyan gyönyörű szirmú virágokból, hogy még sokáig emlegették érte.

Az én keresztelőmet már más pap tartotta. A Miska által rajongásig szeretett plébánosunk egy szerencsétlen baleset után vérmérgezésben meghalt. Miska nehezen fogadta el az új helyzetet, nem tudott vagy talán nem is akart összebarátkozni az új pappal. János atya – aki megtanított zongorázni – megengedte neki, hogy továbbra is gondozza a templom kertet, de a plébániáról el kellett költöznie.

A falu legszélén állt egy kidőlt-bedőlt, omladozó ház. Valaha szép lehetett, de már régóta üresen tátongott. Ebbe a kísértet-lakta vályogviskóba költözött Miska. A házhoz tartozott egy darab földrész is, ott termesztette a gyógyító füveit és az illatos virágait, melyektől esténként édes, nehéz illat szállt a levegőben, hogy az ember szinte beleszédült.

Történt egyszer – lehettem már vagy tizenkét éves -, hogy nem messze a bolond házától, Józsi

bátyám szép, lankás domboldalon álló tanyájánál megbetegedett egy tehén, aztán egy másik is. Rövid idő alatt el is pusztult mindkettő. Az öreg istenfélő ember lévén rögtön pokoli erőket vélt látni a dologban, amit csak Miska okozhatott. Hiszen egyik nap – mint mondta –, ahogy hajtott a jószágokat a legelőre, épp a bolond háza előtt mentek el, s az hosszan nézte őket. Mi ez, ha nem szemmel verés?

Nosza, kaptam az alkalmon! Feri barátommal elmentünk a Miska házához, összeszedtük minden bátorságunkat, és bekiáltottunk az udvarba.

- Miska! Gyere ki! Fontos dolgot kell mondanunk neked!

Nem jött felelet, az ablakon álló muskátli elszáradt virágai néztek csak kábán felénk a nyári napsütésben.

- Miska! Gyere ki! – Kiáltoztuk még hangosabban. A rozoga ajtó felől egy girhes macska ólálkodott elő, lassan sompolyogva tartott felénk.

- Ugye megmondtam, hogy ő az ördög maga! – Rémüldözött a mindig lyukas cipőben járó Feri.

- Ugyan már, ez csak egy macska! Miska! Gyere már ki hozzánk! Beszélünk kell veled! – Próbálkoztam ismét.

Ekkor vettük őt észre a fészker mögött, ahonnan figyelt minket. Szakadt nadrágot, szürke inget viselt, a haja fésült, az arca borostás volt. Ahogy közeledett felénk végig lefele nézett, magában motyogott, és furcsán, ijesztően lógtak a karjai előre, amitől púposnak látszott.

- Mit akartok? – Kérdezte kissé dadogva.

- Miska, segítened kell! A szomszéd Józsi bátyámnak megbetegedett több állata. Te biztosan tudsz adni nekik valamilyen füvet, amitől meggyógyulnak. – Füllentettem szemrebbenés nélkül.

- Tudok, tudok, estére átviszem neki. – És már ment is a sok színben pompázó legényrózsák, csilingelő harangvirágok, és a mindig békázöld varjúháj között a kert hátsó részébe.

Alkonyattájban ott vártuk Miskát a tanya felé vezető úton. Egyik kezében egy bokréta elszáradt növényt fogott, másik kezével megemelte zsíros karimájú kalapját, ahogy meglátott minket.

- Jó estét! – Motyogta maga elé ránk sem nézve.

- Jó estét, Miska! – Köszöntöttük mi is. – Hát elhoztad a gyógyító füveidet? – Kíváncsiskodtunk tőle. Ám ő csak bólintott, nem felelt, ment tovább a poros úton.

Józsi bátyám épp betelerelte az állatokat az istállóba, csak néhány kopasz nyakú tyúk tartott még egy esti sétát a körtefa alatt, amikor odaértünk. Mi Ferivel lassan lemaradtunk, hagytuk, hogy Miska egyedül menjen az oroszlan barlangjába. Ő meg szegény mit sem sejtve ballagott a kapu felé. Az öreg amint észrevette Miskát, nem akart hinni a szemének.

- Hát még van képed idejönni azok után, hogy elpusztult két állatom is miattad, és még egy másik is lebetegedett! Ki fogja nekem megtéríteni a káromat? Talán te? Hordd el innen magad, míg szépen mondom!

- De hát, én csak füvet...

- Mi az, hogy te csak füvet! Vidd azt a száraz kórót is magaddal jó messzire! – Harsogott a levegőben az öreg hangja.

- De a gyerekek...

- Ne kelljen még egyet szólnom, mert végképp megmérgekszel!

Miska megrettent arccal sietett ki a fakapun, vissza se nézett. Útközben eldobta a gyógyfüveit, és csak szaladt sete-sután a viskójáig. Ferivel jót kuncogtunk magunkban, bolondos jókedvünkben nagyon meg voltunk elégedve magunkkal. Az eldobott csokrot felvettem, arra gondoltam, másnap mégis csak odaadom annak az újabb beteg állatnak.

Kora hajnalban már indult ki a tehéncsorda a legelőre, csak a felfúvódott maradt az istállóban. Belopóztunk hozzá, és megetettük őt a Miska növényeivel. Akadt a csokorban lilás virágú,

sárga színű, kesernyés illatú és különleges levelű. Utána kényelmesen elfeküdtünk a szalmában, mint aki jól végezte dolgát.

Következő nap édesapám azzal a hírral érkezett haza, hogy Józsi bátyám tehene meggyógyult, bizonyára valami isteni csoda folytán. Nem tudtam, mit gondoljak. Lehet, hogy tényleg a fűvek segítettek? Remegő lábakkal álltam oda édesanyám elé, és míg apám kiment a házból, elmeséltem neki mindent. Akkor kaptam életem első anyai pofonját, ami jobban fájt belül, mint az arcomon.

- Menj, és mondd el neki az igazat! Utána keresd meg Miskát, kérj tőle bocsánatot, mert csúnya gonoszság az, amit vele tettél. Vidd a Ferit is magaddal, tanuljon ő is az esetből! – Utasított édesanyám olyan kimért hangon, ahogy még sosem beszélt velem azelőtt.

Ferivel apró léptekkel elkullogtunk a tanyára, elmondtuk szégyenkezve mit tettünk, és vártuk a büntetésünket. Józsi bátyám megdöbbent, nehezen akarta elhinni, hogy tényleg a Miskának köszönheti az állata gyógyulását, de végül belátta, hiszen Erzsi néni is gyakran főz neki teákat télen meghűlés és torokfájás ellen a kertben szedett növényekből.

Elkísért minket a falu szélére, hogy együtt tisztázzuk ezt a rossz tréfát Miskával. Az úton végig csendben mentünk, nem volt kedve se a Ferinek, se nekem a beszélgetésre.

A vályog viskó üres falakkal fogadott minket, csak a szürke macska pislogott ránk álmosan az ablakból, nem örült, hogy megzavartuk a délutáni semmittevését. Többször is bekiabáltunk Miskának, ám hiába, válasz nem jött. Bementünk hát az udvarra, majd a házba is, de a szabályosan fonott pókhálókba foglyul esett legyeken kívül nem találtunk senkit. Megnéztük a külön elkerített udvarrészt is, ahol Miska a gyógyító fűveit gondozta, és ekkor értettük meg, hogy hiába keressük őt, elment. Az illatos és tarka kiskert összetaposva, szétdúlva, szomorú szemekkel nézett ránk, talán abban bízott, hogy mi még helyre tudjuk hozni egykori pompáját.

Az öreg ezután elindult a kapu felé haza.

- Remélem tanultatok ebből, egy emberrel senkinek nincs joga így bánni! Még ha más is.

A férfi még délután is a munkából hazafelé menet az álmára gondolt. Rossz érzéseket keltett benne ez a régi eset, ami olyan elevenen élt most benne. Szégyellte magát az akkori hibája miatt, még akkor is, ha csak gyerekként követte el.

A ház kapujánál belebotlott egy középkorú nőbe, aki egyik kezével nehéz szatyrokat cipelt, a másikkal egy 10 éves forma fiú kezét fogta. A fiú furcsán tartotta a fejét, szemeivel révetegen bámult a világba.

- Elnézést asszonyom! Nem vettem észre! – Mentegetőzött rögtön a férfi, amiért beleütközött az asszonyba.

- Semmi gond, előfordul ez bárkivel.

- Látogatóba jöttek a házba?

- Nem, itt lakunk, éppen maga fölött – Felelte mosolyogva az asszony, míg a kulcsait kereste a táskájában.

A férfi röstelkedve nézett maga elé, amiért a saját szomszédjait sem ismeri meg.

- Adj a csak ide a csomagját, majd segítsek felvinni a lifttel – Ajánlotta gyorsan engesztelésképpen.

- Köszönöm, de mi gyalog szoktunk menni, a fiam nem bírja a bezárt helyeket.

- Jó, akkor mehetünk gyalog is – És már vette is át a nehéz csomagot a nőtől, majd elindultak közösen a lépcsőn. Elöl a férfi, utána ők ketten kézen fogva.

- Maga gyönyörűen zongorázik. Tudja, felhallatszik hozzánk. A fiam imádja hallgatni – Mondta aprókat lépve az asszony.
- Ez kedves, de nem mindig én játszom. Zenetanár vagyok, néha magántanítványok is jönnek hozzám. A fia tanul zongorázni?
- Péterrel nem olyan egyszerű az élet. Ő kicsit más, mint a többi vele hasonló korú gyerek. Speciális gondozást és nevelést igényel. Nem minden intézmény van felkészülve egy ilyen gyerekre és a vele járó különleges bánásmódra.
- A férfi megállt a lépcsőfordulóban, hosszasan figyelte a fiút maga mögött, míg azok utolérték őt. Anyjába fogódzkodva apró lépésekben haladt felfelé, mindig szorosan egymás mellé zárva a lábait.
- Ha megengedi, én szívesen megtanítom őt zenélni. Kipróbálunk néhány hangszert, és amelyik a legjobb lesz neki, amelyiken szívesen tanulna, azzal elkezdjük a zenei tanulmányait. Vannak jó ismerőseim, kitűnő kollégáim, akik biztos vagyok benne, hogy szívesen segítenének.
- Az asszony megállt, megilletődötten nézett rá a férfira.
- Nagyon hálás lennék érte, köszönöm. Természetesen nem kérem ingyen sem a szabadidejét, sem a munkáját...
- Hagyja, asszonyom! Ennyivel tartozom.